

Rozšiřující studium zeměpisu pro 2. stupeň ZŠ

Rozšiřující studium zeměpisu pro 2. stupeň ZŠ (dále jen RSZ ZŠ) je akreditováno MŠMT pod č. j.: MSMT-16524/2016-2-572, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písmena a) a b) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů.

Základní cíl:

Cílem tohoto studijního programu je rozšíření aprobace o další předmět. Absolventi RSZ ZŠ získají kvalifikaci pro výuku zeměpisu na druhém stupni základní školy. Dílčí cíle vycházejí z § 6 odstavce 1 písmena a) i b) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Forma:

RSZ ZŠ je čtyřsemestrové a je organizováno kombinovanou formou v rámci celoživotního vzdělávání. Součástí studia je využití e-learningové podpory a samostudia pomocí speciálních studijních materiálů. Během semestru proběhne několik konzultací. Při nich předají vyučující studentům výukové materiály, poskytnou konzultace a zadají samostatné projekty. Hodinová dotace je 280 vyučovacích hodin prezenční i distanční výuky, v tom je 16 hodin pedagogicko-psychologického modulu (učitelé 1. stupně o 8 hodin více) a 10 hodin pedagogické praxe. Výuka bude realizována kombinovanou formou, z čehož prezenční výuky je 200 hodin a distanční výuky je 70 hodin.

Průběžná kontrola studia bude probíhat formou zápočtů a zkoušek.

Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce. Účastníci obdrží po úspěšném absolvování rozšiřujícího studia osvědčení jako přílohu diplomu.

Podmínky přijetí:

Studium je určeno pro kvalifikované učitele 1. stupně ZŠ a učitele 2. stupně ZŠ, kteří si chtějí rozšířit aprobaci o zeměpis jako další předmět. Vzhledem k charakteristice cílové skupiny pedagogických pracovníků je rozsah pedagogicko-psychologických předmětů omezen na nutné minimum.

Organizace studia:

Garantujícím pracovištěm je *Katedra geografie FP TUL*. Výuka bude probíhat v učebnách Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci.

Manažerem studia je *RNDr. Jaroslav Vávra, Ph.D.*, e-mail: jaroslav.vavra@tul.cz,

tel.: 485 354 195.

Minimální/maximální počet přijatých: 12/20

Poznámka: V případě nižšího počtu zájemců než minimální počet si fakulta vyhrazuje právo studijní program neotevřít a nabídne přihlášeným přesun do nejbližšího nového termínu zahájení studia.

Cena kurzu:

Cena kurzu je 21 000,- Kč za celé studium. Částku je možné rozdělit na roční splátky vždy na začátku příslušného studijního roku. Studium lze hradit z prostředků určených na DVPP.

Přihláška ke studiu:

Předběžně sdělte svůj zájem o studium na adresu:

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Oddělení dalšího vzdělávání
Dana Andrejsová
Studentská 2
461 17 Liberec 1

E-mail: dana.andrejsova@tul.cz, tel.: 485 352 833

Studijní program:

V průběhu studia frekventanti získají informace z následujících tematických okruhů:

Odborný modul

- Základy fyzické geografie
- Základy humánní geografie
- Základy regionální geografie
- Krajina a životní prostředí
- Základy geoinformatiky
- Česko a české regiony
- Liberecko a ER Nisa
- Globální, regionální a lokální témata ve vzdělávání
- Kartografické a geoinformační vzdělávání
- Vedení geografické výuky na ZŠ
- Geografické kurikulum na ZŠ
- Geografická cvičení a projekty na ZŠ
- Soudobé strategie vzdělávání (výběrově).
- Konstruktivistické didaktické postupy a sociokognitivní přístupy (výběrově).
- Současná kurikulární reforma – hlavní východiska, principy a směřování (výběrově).
- Klíčové kompetence jako cíl vzdělávání v kontextu RVP a celoživotního vzdělávání (výběrově).
- Principy a možnosti individualizace výuky (výběrově).
- Třídní a školní klima (výběrově).
- Změny ve způsobech a pojetí hodnocení žáků v rámci RVP. Autoevaluace školy a metody evaluace v současném školství (výběrově).
- Alternativní vyučovací modely a koncepty (výběrově).
- Pedagogicko-psychologická diagnostika – současné přístupy, metody a jejich využití (výběrově).
- Metodika prevence sociálně patologických jevů (výběrově).

Rozšiřující studium zeměpisu pro 2. stupeň ZŠ (RSZ ZŠ) - studijní plán

Předmět/téma (řazeno chronologicky)	Tématický okruh	Rozsah	Vzdělávací cíl
Základy fyzické geografie	Odborný modul	14+10 Zk 1.sem	Studenti rozumí obecné fyzické geografii - vymezení, vývoji a současnému stavu oboru. Orientují se v základní literatuře. Součástí studia je základ matematické geografie. Pozornost je věnována vztahu příroda, krajina a člověk.
Základy humánní geografie	Odborný modul	14+10 Zk 1.sem	Zahrnuje dílčí humánně geografické disciplíny, které se zabývají obyvatelstvem a osídlením, městy a venkovem, výrobními aktivitami lidské společnosti, které poskytují zboží a služby: geografii průmyslu, zemědělství, dopravy a služeb. Současná humánní geografie se rovněž zabývá sociálními, politickými a kulturními tématy, velký význam nabývá humanistická geografie, která má v centru svého zájmu člověka. Studium komunit, lidské bezpečnosti a udržitelnosti jsou důležité pro regionální a krajinná studia, jimiž se současná humánní geografie rovněž zabývá. Geografická percepce a imaginace se rozvíjí od lidského těla, přes rodinu/domácnosti, ulici, město až po národ, etnické minority. Patří sem rovněž behaviorální geografie, které řeší důvody a důsledky lidského rozhodování v kontextu ekonomické geografie a s ohledem na odlišnosti, jinakost lidí, gender.
Základy regionální geografie	Odborný modul	14+10 Zk 1.sem	Předmět je ve vztahu k fyzické a humánní geografii. Studenti rozumějí regionální diferenciaci a jedinečnosti (světové regiony). Spíše než popis jsou preferovány interpretace vztahů, procesů, zákonitostí a jejich přítomnost a fungování ve světových regionech. V seminářích studenti zjišťují informace o studované problematice a vyhodnocují je a prezentují. Důraz je kladen na práci se zahraničními zdroji.

Krajina a životní prostředí	Odborný modul	14+10 Zk 2.sem	Studenti chápou environmentální problémy v krajině a vývoj problematiky. Rozumějí vztahu ekologie, krajiny a životního prostředí - terminologickému vyjasnění, definicím pojmů. Rozumějí problematice jak v celosvětovém měřítku, tak na úrovni České republiky.
Základy geoinformatiky	Odborný modul	8+10 Zk 2.sem	Studenti rozumí pojmu geoinformatika. Přednášky jsou zaměřeny na průřez problematikou dálkového průzkumu Země, globálních polohových a navigačních systémů a geografických informačních systémů. Důraz je kladen na konkrétní aplikace geoinformatických metod v praxi
Regionální geografie ČR	Odborný modul	14+10 Zk 2.sem	Hranice a poloha. Vývoj území, státního a územně správního uspořádání. Přírodní poměry a krajiny. Klimatické, hydrografické a morfologické zvláštnosti. Ochrana přírody a krajiny. Oblasti a území se zvláštním významem / režimem. Osídlení a obyvatelstvo. Ekonomická základna: zemědělství, průmysl a služby. Doprava a dopravní infrastruktura. Cestovní ruch. Zahraniční vztahy a obchod. Mezinárodní integrační seskupení. Evropská Unie. Regiony a jejich charakteristiky / zvláštnosti / význam. Příklady a význam regionálního členění (regionalizace). Oblasti, kraje, okresy, typologie obcí a sídel. Hlavní prameny a postupy zpracování informací o území ČR a regionech v ČR.
Liberecko a ER Nisa	Odborný modul	10+10 Zk 2.sem	Liberecko v rámci ČR a EU. Euroregiony v ČR, sousedních zemích a v EU. Euroregion Nisa jako modelové území mezinárodní přeshraniční spolupráce. Geografické vymezení a vnitřní členění. Přírodní poměry. Životní prostředí a jeho problémy. Sociálně ekonomické poměry a jejich zvláštnosti / rozdíly. Historický vývoj osídlení, obyvatelstva, průmyslu a kultury. Veřejná správa a administrativní členění. Transformace po roce 1989. Současné problémy a cíle rozvoje. Příklady a výsledky mezinárodní spolupráce. Porovnání s jinými kraji / regiony a euroregiony. Hlavní prameny informací o Liberecku, euroregionech a možnosti / příklady jejich využití.

Globální, regionální a lokální témata ve vzdělávání	Odborný modul	10 z 3.sem	Nové pojetí výuky/učení zeměpisu/geografie založené na sociální konstrukci geografie, která rozvíjí akademické vymezení disciplíny. Spočívá v identifikaci sociálních témat, k nimž má geografie co říci. Současná geografizace vědy, společnosti, politiky, kultury, ekonomie svědčí o principiálním významu geografie v praktickém světě lidí. Hlavní důraz se přesunuje z otázky: Jak to je? k nové otázce: Jak by to mělo být? Jde o uchopení fenoménu globalizace a jejího odlišení od mezinárodní úrovně, vysvětlení rozdílů v chápání a řešení národní úrovně a úrovní regionálních v relaci k národnímu. Tento přístup označovaný jako 'divisioning' je propojen s principem 'down-up', jenž vychází z lokálních témat.
Kartografické a geoinformační vzdělávání	Odborný modul	8+10 Zk 3.sem	Předmět se zabývá problematikou implementace metod geoinformatiky (GIS, DPZ a GPS) do výuky na základních a středních školách, zvláště pak do výuky zeměpisu. Zvláštní důraz je kladen tématům kritéria vhodnosti software pro školní prostředí, zdroje dat, didaktické využití mapových serverů, formy a metody, kurikulární materiály a stanovení standardů. Předmět zahrnuje rovněž výklad problematiky využívání mentálních map a didaktických aspektů počítačové kartografie
Vedení geografické výuky na ZŠ	Odborný modul	8+10 Zk 1.sem	Vstupní předmět do oborové didaktiky. Studenti jsou seznamováni s historií a současností výuky geografie v Česku, v Evropě i ve světě, se základy oborové didaktiky. V seminářích jsou seznamováni se základy práce učitele zeměpisu ve třídě, které procvičují na vybraných tematických celcích.
Geografické kurikulum	Odborný modul	8+10 Zk 2.sem	Předmět je zaměřen na školní kurikulum a geografické učivo, které je v něm obsaženo. Studenti jsou seznámeni se standardy americkými a britskými, a dále s kurikulem německým. Detailně jsou seznamováni s historií a vývojem českého kurikula (RVP ZV, GV), s vytvářením ŠVP a geografickým učivem v něm. V semináři se procvičují v tvorbě tematických plánů s důrazem na jejich integrační charakter.

Geografická cvičení a projekty	Odborný modul	8+10 Zk 3.sem	Zaměření předmětu je na činnosti, samostatnost v rámci získaných žákovských kompetencí v podmínkách co nejvíce se přibližujícím skutečnosti (jako například U.S. Geography for Life). V semináři studenti připravují a prezentují samostatnou práci pro žáky, vhodného místa pro terénní výuku geografie, a dále projekce, realizace a evaluace jednoduchého geografického projektu.
--------------------------------	---------------	---------------------	--

Pedagogicko-psychologický modul

Student volí jeden předmět v průběhu 1. a 2.semestru a jeden předmět v průběhu 3. a 4.semestru z nabídky

Evropanství a česká škola	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti dokáží aplikovat evropské hodnoty do kurikula českého školství. Dokáží navrhovat výukové projekty na evropská témata a podporují rozvoj proevropsky orientovaných kompetencí žáků. Posluchači dokáží porovnat školské systémy vybraných evropských států.
Moderní trendy ve vzdělávání	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti dokáží vytvářet ve vyučovací hodině podmínky pro kontextualizované učení, spolupráci, ale i přebírání osobní žakovy zodpovědnosti za výsledky učení. Studenti dokáží vytvářet rozmanité sociálně pedagogické situace a plánovat učební činnosti tak, aby byly podporovány postupy spolupráce, individualizace, vnitřní motivace v kontextu konstruktivistických didaktických postupů.
Pedagogicko-psychologická diagnostika	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti chápou význam pedagogicko-psychologické diagnostiky pro práci učitele a její začlenění do vyučovacího procesu. Rozeznávají úlohu jednotlivých článků, tj. učitele předmětu, třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence a ředitele školy. Dokáží v praxi aplikovat některé současné metody diagnostiky žáka, sociometrické metody měření třídního klimatu.
Poruchy socializace a prevence soc. pat jevů	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti dokáží objasnit klíčové úkoly v jednotlivých etapách socializace osobnosti. Studenti vytváří situace vedoucí k prevenci vzniku sociálně nežádoucího chování. Studenti uplatňují vhodné strategie k řešení náročných výchovných situací. Studenti dokáží rozpoznat fenomén šikany ve škole, analyzují její stádia. Dokáží porozumět poruchám osobnosti agresora šikanování.
Evaluace ve vzdělávání	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Posluchači budou připraveni aktivně se účastnit procesů autoevaluace školy, které souvisí s požadavkem společnosti na stále se zvyšující kvalitu služeb školního vzdělávání. Absolventi budou vztahovat autoevaluaci jako přímý důsledek potřeby rozvoje školy a zajištění její kvality.

Alternativní školství	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti znají základní modely reformně pedagogických a alternativních školských systémů a modelů. Studenti analyzují současné alternativní vyučovací modely, metody a dokáží je využít v rámci inovace současné školy.
Psychohygiena ve škole	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti vysvětlí souvislosti stresu, duševní pohody, životní spokojenosti a duševního zdraví. Studenti dokážou rozpoznat znaky syndromu vyhoření u učitele. Umí pojmenovat faktory ovlivňující duševní zdraví žáků, připravit program pro zlepšení situace ve škole. Dokážou využívat konkrétní techniky duševní hygieny i u sebe svých žáků.
Projektová výuka, vedení žákovských projektů	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti chápou základní principy projektové výuky. Chápou didaktický význam projektů jak z hlediska transformace obsahu učiva, jeho integrace, tak i z hlediska rozvoje sociálních kompetencí žáků a utváření otevřeného a pracovního klimatu ve třídě. Studenti dokáží aplikovat zásady tvorby projektu a dokáží organizovat přípravu žákovských projektů.

Povinné předměty pro absolventy učitelství 1. stupně ZŠ

Vývojová psychologie pro ZŠ (P)	Věkové zvláštnosti dospívajících. Psychologická charakteristika jednotlivých etap vývoje	5 z	Studenti porozumí vývojovým zvláštnostem dítěte staršího školního věku a pubescenta. Nahlédnou souvislosti tělesného, kognitivního, sociálního a citového vývoje u žáka daného školního stupně v dynamice vývoje a zrání osobnosti.
Vybrané didaktické problémy (P)	Specifika didaktiky druhého stupně základní školy.	3 z	Studenti analyzují výuku jako otevřený a interaktivní proces a dokáží dle diagnostiky potřeb žáků, hierarchie vzdělávacích cílů volit vhodné vyučovací styly.